

Localitzen còpies dels testaments de Ferran II, el Catòlic, i del seu pare

Estan dipositats al fons del comtat d'Empúries i, en el cas de Joan II, podria ser un document únic

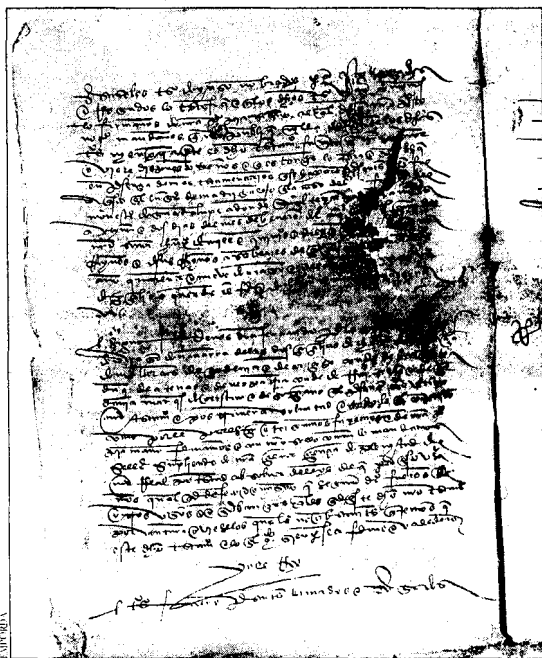
CASTELLÓ D'EMPÚRIES
CRISTINA VILA

La catalogació del fons del comtat d'Empúries, dipositat en còpia microfilmada a l'Arxiu Històric de Castelló d'Empúries, ha començat a donar fruits amb la descoberta d'una còpia del testament del rei Ferran II d'Aragó, el Catòlic, un document de gran importància del qual es conserva només una transcripció impresa del 1686 a l'Arxiu de la Corona d'Aragó. Durant la recerca, també s'ha localitzat una còpia del testament del pare de Ferran II, Joan II, que encara té més rellevància si es té en compte que no se'n conserven ni original ni còpies.

Des que l'arxiviera municipal, Marisa Roig, va iniciar, fa dos anys, la catalogació del fons, procedent de l'Arxiu Ducal de Medinaceli, es preveia que els resultats podrien ser molt interessants, tenint en compte que es tracta d'una documentació inèdita i mai estudiada. La tasca, però, és llarga, ja que el fons consta d'11.035 documents, és a dir, uns 101.201 fotogrames. Actualment s'ha estudiat un 15 per cent del conjunt. El testament de Ferran II es va localitzar la primavera passada i Roig va iniciar una sèrie de contactes a diferents arxius nacionals i estatals. Segons l'arxiviera, "sembla que es tracta del darrer testament de Ferran II redactat un dia abans de morir pel protonotari Miquel Velázquez Climent el 22 de gener de 1516 al monestir de Guadalupe". El monarca va redactar en vida fins a cinc testaments essent aquest el darrer i, doncs, el vàlid.

Repartir còpies entre la família

El document, en el qual Ferran II nomena com a successor el seu nét, el príncep Carles de Gant, futur emperador Carles I, i com a regent el cardenal Cisneros, consta d'un quadern amb 23 folis escrit en castellà i semblava una còpia autèntica feta el mateix dia de la redacció del testa-



Una pàgina del testament de Ferran II; l'original està dipositat a l'Arxiu de Medinaceli

ment. Fer còpies d'aquests documents era un costum habitual ja que aquestes es repartien entre els familiars més propers. Que aquesta còpia s'hagi localitzat en el fons del comtat no és estrany ja que l'infant Enric II, duc de Sogorb i comte d'Empúries, era cosí germà de Ferran II i, de fet, en el testament fa esment de la seva persona "encomenant-li la missió d'administrar i mantenir les seves possessions". En aquest document hi apareix la signatura del rei però hi ha indicis que fou signat per l'escrivà que el va redactar.

El fons del comtat d'Empúries està dipositat actualment a Toledo, en un equipament adjunt a l'Archivo de la

Nobleza de España. Fruit del conveni entre la Generalitat i la Fundació Casa Ducal de Medinaceli, el fons es va distribuir, en format microfilm, entre els antics comtats catalans (Pallars, Cardona i Cabrera), els quals estan realitzant la tasques de catalogació per, posteriorment, fer-ne una publicació. Els documents originals, però, no han estat mai estudiats ni catalogats anteriorment i, segons l'arxiviera Marisa Roig alguns presenten un estat avançat de degradació tal com demostren les còpies microfilmades. "Alguns d'ells, si no es fa alguna cosa aviat, podrien perdre's definitivament a mitjà termini", comenta Roig.

Estudi urgent per restaurar la Catedral

El Departament de Cultura de la Generalitat ha encarregat un estudi urgent per determinar el grau de deteriorament de l'església catedralícia de Castelló d'Empúries. A partir d'aquest informe, valorat en 100.000 euros, es concretarà un conveni entre l'Ajuntament, el Bisbat de Girona, la Diputació de Girona i la Generalitat per finançar el cost de la rehabilitació, tant exterior com interior, del monument del segle XIII. Un antic informe, realitzat fa cinc anys, ja determinava aleshores que calia una inversió aproximada de tres milions d'euros.

L'alcalde de Castelló, Xavier Sanllehi, ha explicat que aquesta intervenció "és molt important" no només per al poble castelloní sinó per totes les comarques gironines, ja que es tracta del segon edifici religiós més important de la demarcació. El seu estat de degradació

és alarmant i que, a les darreres dècades, no s'ha donat terme cap intervenció global, només actuacions puntuals. La més important, però, es va fer durant els anys setanta quan es va arranjar tota la teulada de l'església. Aquestes obres, però, sembla que van provocar danys, ja que no es va tenir en compte que les parets que havien d'aguantar el pes del nou teulat no tenien suficient capacitat. Sanllehi explica que, en aquests moments, la façana presenta seriosos danys i, entre altres punts, el campanar està esquerdat i els arbotants es van reforçar amb totxanes. L'estudi suposa el pas previ per a la rehabilitació, però l'elevat cost implica que altres institucions també hi intervinguin. L'Ajuntament, fins ara, ha finançat restauracions puntuals com la de la capella dels Dolors, l'orgue, el retaule d'alabastre i el trasllat de les tombes dels comtes.